

'Dreamers' en hun politieke successen

T.R. Fiorito

5'0

5'0

STRUGGLING
WITH SUCCESS

EMOTION, EXPERIENCE,
AND SUBJECTIVITY IN THE
UNDOCUMENTED YOUTH MOVEMENT
20112020 IN LOS ANGELES

TARA FIORITO

SAMENVATTING

In de Verenigde Staten hebben ongedocumenteerde jongeren, anno 2019, een krachtige politieke stem, een sterke sociale positie en een gevaloriseerde sociale status. Dat is opmerkelijk, aangezien ongedocumenteerde jongeren rond het jaar 2000 überhaupt nog geen politieke stem en publieke identiteit hadden. Ongedocumenteerde ouders benadrukten bij hun kinderen het belang van het verborgen houden van hun “illegale” status ten opzichte van vrienden, leerkrachten en anderen buiten de persoonlijke kring. Ongedocumenteerd zijn bracht namelijk schaamte, angst en stigma met zich mee. Rond 2010 kwam er echter een fundamentele kentering. Ongedocumenteerde jongeren kwamen in opstand, wierpen het stigma van de “illegaliteit” van zich af en presenteerden zich op het publieke toneel als “ongedocumenteerd en onbevreesd” (*undocumented and unafraid*).

Deze ongedocumenteerde jongeren staan bekend als de Dreamers. Dit vanwege hun politieke campagnes voor de federale Development Relief and Education for Alien Minors (DREAM) Act. Deze immigratiewet behelst het verkrijgen van bepaalde burgerschapsrechten voor ongeveer 800.000 ongedocumenteerde jongeren die als kind met hun ouders ongeautoriseerd de VS binnenkwamen en daar opgroeiden en naar school gingen. Tegenwoordig is de term Dreamers niet meer weg te denken uit het politieke en publieke debat. Zo worden de Dreamers besproken in de Amerikaanse politiek, in mainstream media, bij de Oscaruitreiking en zelfs overzees op het Nederlandse journaal.

Hoewel er in het Amerikaanse Congres herhaaldelijk gestemd werd over de Dream Act, werd de wet keer op keer afgewezen. Desalniettemin heeft de ongedocumenteerde jongerenbeweging politieke successen geboekt. Zo voerde voormalig president Barack Obama in juni 2012 met een decreet een afgeslankte versie van de Dream Act in: DACA (Deferred Action for Child Arrivals); een tijdelijk programma voor migranten die minderjarig waren toen ze de grens overstaken. DACA biedt bescherming tegen detentie en deportatie en geeft onder andere het recht om legaal te werken, reizen, studeren en autorijden voor een hernieuwbare periode van twee jaar.

De plotselinge publieke verschijning en het politieke succes van de Dreamers is juist zo opmerkelijk, omdat ongedocumenteerde migranten vaak veel gevoelens van angst, stigma, schaamte, beperking, eenzaamheid en minderwaardigheid ervaren. Voordat ongedocumenteerde jongeren naar buiten kunnen treden als ongedocumenteerd en onbevreesd en het aandurven om mee te doen aan risicovolle politieke acties zoals burgerlijke ongehoorzaamheidsacties, is het noodzakelijk dat zij een proces doormaken van persoonlijke bevrijding en affectieve en cognitieve transformatie.

Op basis van longitudinaal etnografisch onderzoek (2011–2018) naar de ongedocumenteerde jongerenbeweging in Los Angeles, heb ik het politieke succes van deze sociale beweging bestudeerd. Mijn dissertatie onderzoekt hoe gestigmatiseerde en gemarginaliseerde ongedocumenteerde jongeren uit de schaduw van de “illegaliteit” durfden te treden als ongedocumenteerd en onbevreesd, een politieke stem verkregen en politieke hervormingen zoals DACA bewerkstelligden. Mijn onderzoek richt zich met name op het bestuderen van de wijze waarop de beweging bepaalde technieken van emotiemanagement gebruikt om deze collectieve persoonlijke transformatie en emancipatie te bereiken. Daarmee onderzoek ik hoe de gedeelde subjectiviteiten – of de innerlijke belevingswereld en affectieve toestand van het politieke subject – van de ongedocumenteerde jongeren die deelnemen aan de beweging gevormd worden door macht en praktijken binnen en buiten de beweging. Verder kijk ik in deze studie ook naar de consequenties van het politieke succes van de beweging en bestudeer ik hoe de beweging de sociale mobiliteitskansen van de jongeren zowel mogelijk maakt als beperkt.

Mijn dissertatie laat zien dat het politieke succes van de ongedocumenteerde jongerenbeweging – ofwel het vermogen van de beweging om gestigmatiseerde en gemarginaliseerde jongeren bij te staan ongedocumenteerd en onbevreesd te worden, een politieke stem te verkrijgen en politieke hervormingen te bewerkstelligen – verbonden is met de kracht (of de sociale, cultureel-symbolische resonantie) van het Dreamer narratief, de kracht (of de trainingen en het identiteits- en emotiewerk die nodig zijn voor de constructie) van de Dreamer performance en Dreamer collectieve identiteit, en de kracht van het netwerk van hulpbronnen, steun en aanmoediging dat de beweging tot haar beschikking heeft.

Het Dreamer narratief is zo succesvol gebleken omdat het benadrukt dat deze groep ongedocumenteerde jongeren deugdzaame Amerikanen en “goede” migranten zijn die het verdienen burgerschapsrechten te krijgen om daarmee deel te kunnen nemen aan de *American Dream*. Het is een strategie die appelleert aan, en resonanceert met, mainstream, patriottistische Amerikaanse normen en waarden. Het Dreamer narratief steunt op drie centrale pijlers. (1) Dreamers leveren een bijdrage aan de Amerikaanse economie en maatschappij, omdat zij de excellerende toplaag van hun generatie zijn en daarom de toekomst van Amerika (*the best and the brightest of their generation*). (2) Dreamers zijn typische, patriottistische en geassimileerde Amerikanen die zich volledig met Amerika identificeren, omdat ze heel jong waren toen ze naar Amerika kwamen, opgegroeid en geschoold zijn in Amerika en geen culturele binding voelen met het land van herkomst. (3) Dreamers zijn niet verantwoordelijk voor, of schuldig aan, hun “illegale” status omdat ze onschuldige kinderen waren toen ze naar Amerika kwamen (*not by fault of their own*).

Naast het belang van het nationalistische, cultureel-symbolische gewicht van het Dreamer narratief, was het politieke succes van de beweging ook afhankelijk van de kracht van de performances en de collectieve identiteit van de Dreamers (zie hoofdstuk één). Om ervoor te zorgen dat het Amerikaanse publiek deze ongedocumenteerde jongeren echt zou erkennen als Amerikaanse jongeren die recht hebben op burgerschapsrechten, was het van belang dat ongedocumenteerde jongeren zichzelf, en hun levensverhalen, continu op een nette, gedisciplineerde en georganiseerde wijze presenteerden op het publieke toneel (*frontstage*). Om dit te bewerkstelligen was het van belang dat zij de overeenkomsten in hun ongedocumenteerde levensverhalen zelf zouden ervaren. Als zij zich echt overtuigend wilden presenteren als een coherente en verenigde groep Dreamers – de kracht van de performance – dan moesten zij zich ook echt als een coherente en verenigde groep Dreamers *voelen* en zich emotioneel identificeren met andere Dreamers – de kracht van de collectieve identiteit.

Deze dissertatie laat zien dat het creëren van *frontstage* discipline en het scheppen van eenheid vanuit diversiteit afhankelijk is van het voorbereidingswerk dat gedaan wordt in de *backstage* (achter de coulissen) van de beweging. Dit *backstage* werk is belangrijk om te onderzoeken omdat gestroomlijnde uniformiteit in de *frontstage* niet automatisch of natuurlijk is. Ongedocumenteerde jongeren (net zoals andere groepen) verschillen van elkaar op het gebied van klasse, ras, gender, etniciteit, nationaliteit, godsdienst, seksualiteit, leeftijd, enzovoort. Tevens passen hun persoonlijke levensverhalen uiteraard niet allemaal perfect in het strak omlinjnde en politiek-strategisch geconstrueerde Dreamer narratief. Dus, om ervoor te zorgen dat ongedocumenteerde jongeren hun collectieve identiteit, emotionele synchronisatie en *frontstage* performance als Dreamers bleven ervaren en performen moest hier *backstage* aan gewerkt worden. Dit essentiële *backstage* werk bestond uit: (1) het trainen van activisten om gedisciplineerde *frontstage* performers te worden, (2) het convergeren van de gevoelens van de activisten door emotiewerk, en (3) het managen van verschillen en conflicten in de *free spaces* van de beweging.

Door de herhaaldelijk sterke coherente en consistente *frontstage* performances van de Dreamers in de publieke sfeer, werden de Dreamers geleidelijk een sterke en deugdzame sociale en politieke groepering. De beweging trainde de ongedocumenteerde jongeren om goed georganiseerde publieke performances neer te zetten waarin zij zichzelf presenteerden als capabele personen. Dit leidde tot een collectieve statusverbetering. De Dreamer kwam synoniem te staan voor opgeleid, sterk, assertief en capabel. Hierdoor voelden ongedocumenteerde jongeren zich niet meer “onwaardige illegalen”, maar juist machtig en legitiem. Een politieke groep waar je rekening mee dient te houden (zie hoofdstuk twee).

De beweging helpt op meerdere manieren om ongedocumenteerde jongeren ongedocumenteerd en onbevreesd te maken en te houden. Zo biedt ze hen emotionele, praktische, materiële en financiële steun en worden er trainingen gegeven over hoe je je levensverhaal het beste kan vertellen en hoe je op een verantwoorde manier burgerlijke ongehoorzaamheidsacties kan houden. De beweging biedt daarmee niet alleen een vangnet tegen detentie en deportatie, maar helpt jongeren ook om zich te ontwikkelen tot professionele activisten met zelfvertrouwen. Het nieuw vergaarde zelfvertrouwen en de professionele activistendisposities zorgen er daarmee tegelijkertijd voor dat ongedocumenteerde jongeren zichzelf durven te presenteren als ongedocumenteerd en onbevreesd (zie hoofdstuk twee).

Het omvormen van subjectiviteiten middels emotiewerk

Deze dissertatie levert een bijdrage aan de sociologie van emoties en aan de literatuur over sociale bewegingen en emoties door te laten zien hoe sociale bewegingen gebruikmaken van emotiewerk – emotionele *formats/feeling rules* en andere technieken van emotiemanagement – om gedisciplineerde en politieke *frontstage* performances te creëren, collectieve identiteiten te vormen en participanten aan te moedigen deel te nemen aan burgerlijke ongehoorzaamheidsacties; allemaal in naam en dienst van een (heldere en strakke) politieke strategie (zie hoofdstuk één).

Mijn dissertatie leidt ook tot het beter kunnen begrijpen van de agency en subjectiviteiten van gemarginaliseerde en gestigmatiseerde groepen. Dit door te laten zien hoe gemarginaliseerde en gestigmatiseerde groepen zoals ongedocumenteerde migranten gebruikmaken van emotioneel-intensieve therapeutische oefeningen (emotiewerk) en alternatieve, gepolitiseerde discoursen om actief en bewust collectieve persoonlijke transformatie en emancipatie te bewerkstelligen bij de deelnemers en hun een sociaal/extern beschadigd negatief zelfbeeld te repareren (zie hoofdstuk drie). Daarmee wordt persoonlijke schaamte getransformeerd tot persoonlijke trots en wordt de sociale en persoonlijke weerbaarheid van deze groepen vergroot. Ongedocumenteerde activisten gebruiken emotionele technieken, zoals *healing circles* en andere therapeutische oefeningen, om troost en steun te bieden, de pijn en trauma's van de ongedocumenteerde ervaring te genezen en intersubjectieve convergentie (emotionele stroomlijning, collectief bewustzijn en een gevoel van verbondenheid/thuishoren) tussen de individuele activisten te creëren. Daarnaast krijgen gestigmatiseerde en gemarginaliseerde jongeren door de beweging toegang tot alternatieve, gepolitiseerde discoursen over bijvoorbeeld de relatie tussen het kapitalisme en het migratiesysteem. Deze alternatieve, gepolitiseerde discoursen

verleggen de schuld van hun situatie en “illegale” status van henzelf en hun ouders naar structuren buiten zichzelf. Daarmee voorzien zij ongedocumenteerde jongeren met alternatieve, bekrachtigende discoursen die stigmatiserende discoursen afwijzen of omvormen. De jongeren worden daarmee tevens onderlegd om deel te kunnen nemen aan hedendaagse debatten over deze onderwerpen.

Door deze emotionele technieken en discoursen internaliseren en belichamen ongedocumenteerde jongeren bekrachtigende ervaringen van emancipatie, verbondenheid, thuishoren en politisering, waardoor hun gedeelde subjectiviteiten worden omgevormd. Terwijl het juridische geweld en de macht van het burgerschapsregime, evenals de stigmatiserende macht van haatdragende discoursen (“illegalen”, “bezetters”, “verkrachters”), nog steeds een schadelijke impact hebben op de innerlijke belevingswereld van deze jongeren en op hun ervaring van het zelf en hun relatie met de buitenwereld, hervormen de verschillende bronnen van empowerment bewust de gedeelde subjectiviteiten van ongedocumenteerde jongeren. Daarmee worden sommige van deze schadelijke invloeden ietwat verzacht of weerlegd en krijgen ongedocumenteerde jongeren nieuwe bronnen van kracht, moed, steun en weerbaarheid toegereikt (zie hoofdstuk drie).

Politiek succes: elk voordeel heeft zijn nadeel

Helaas kent het politieke succes van de ongedocumenteerde jongerenbeweging ook een schaduwkant. Aan de ene kant heeft de kracht van het Dreamer narratief, de Dreamer performance en de collectieve identiteit van de Dreamers tot concrete politiek-legale overwinningen, zoals DACA, geleid. Aan de andere kant zorgde DACA voor strengere immigratiehandhaving en verdergaande criminalisering (meer detentie en deportatie) van andere ongedocumenteerde migranten. Dit leidde tot een sterke kritiek binnen de migrantenbeweging over hoe het Dreamer narratief verdeeldheid schept onder ongedocumenteerde migranten, wat vervolgens weer tot de afbraak en de deconstructie van de collectieve identiteit van de Dreamers leidde. Dreamers werden opzettelijk en openlijk beschaamd en beschuldigd van het creëren van verdeeldheid en egocentrisch handelen in hun politieke strategie en boodschap. Dit zorgde ervoor dat vele ongedocumenteerde jongerenactivisten zich niet meer identificeerden of labelden als Dreamer. Het resulteerde tevens in een meer inclusieve en intersectionele sociale beweging waarbij ongedocumenteerde jongerenactivisten zich actief in gingen zetten voor de rechten van alle 11 miljoen ongedocumenteerde migranten in de Verenigde Staten.

Door het behaalde politieke succes van DACA werden ook veel ongedocumenteerde jongerenactivisten in de gelegenheid gesteld om hun professionele en academische kwalificaties in te zetten in betaalde banen. Velen kwamen te werken als professionele activisten of consultants bij organisaties in de non-profit sector. Omdat deze activisten zich verder ontwikkelden en onderdeel werden van andere sociaal-maatschappelijke organisaties en sociale bewegingen, werden ze ook reflectiever, radicaler en inclusiever. Veel van hen zijn nu actief met de ontwikkeling, distributie en uitvoering van alternatieve discoursen en politieke campagnes die zich bewust bezighouden met het tegengaan van alledaagse haatdragende discoursen en het omarmen van de intersectionele, gemarginaliseerde identiteiten van mensen van kleur, transgendermensen, migranten, kansarmen en vrouwen. Deze groep activisten zet zich nu in voor het bevechten van de structuren en gevolgen van het kapitalisme, patriërchaat, racisme, xenofobie, misogynie, homofobie, transfobie, gentrificatie en de aantasting van het milieu.

Het politieke succes van de beweging heeft zowel tot sociale mobiliteitskansen als tot beperkingen van de sociale mobiliteit van ongedocumenteerde jongeren geleid; dit laatste door mechanismen van overlevings Schuld (*survivor guilt*) en andere sociale mobiliteitsproblematiek. De ongedocumenteerde jongerenbeweging is een middel tot opwaartse sociale mobiliteit (zie hoofdstuk twee) op vier manieren. (1) De beweging helpt ongedocumenteerde jongeren hun angst voor autoriteiten te overwinnen en zich individueel en collectief bekrachtigd te voelen. (2) De beweging verhoogt de collectieve status van ongedocumenteerde jongeren en transformeert uiterst gestigmatiseerde jongeren tot een legitiem, politiek subject (de-stigmatisering). (3) De beweging helpt ongedocumenteerde jongeren met het ontwikkelen van professionele activistendisposities en -vaardigheden die over te dragen zijn naar andere professionele en sociale domeinen. (4) De beweging biedt ongedocumenteerde jongeren toegang tot een groot en open netwerk van baan-, stage-, en financieringsmogelijkheden.

Door DACA kunnen ongedocumenteerde jongeren legaal en betaald werk krijgen en een middenklasse leven leiden. Deze transitie van een ongedocumenteerde status naar een (liminale) legale status en daarmee van de arbeidersklasse naar de middenklasse (opwaartse sociale mobiliteit) kan gepaard gaan met zowel gevoelens van vreugde en privilege, alsook schuldgevoelens (zie hoofdstuk vier). Veelal dient er een emotionele prijs betaald te worden. De transitie wordt namelijk vergezeld door gevoelens van schuld, isolatie, vervreemding, ontologische fragmentatie en de plicht om terug te moeten geven aan de ongedocumenteerde gemeenschap. De sociale beweging van jongerenactivisten, die ooit ongedocumenteerd waren, gaat dus gepaard met gevoelens van overlevings Schuld, omdat hun bepaalde misstanden, ellende en pijnen bespaard worden, terwijl hun ongedocumenteerde families en

gemeenschappen dat geluk niet hebben. Door deelname in de beweging hebben ongedocumenteerde jongeren hun ongedocumenteerde identiteit volledig omarmd. Hierdoor ervaren zij, zelfs nadat ze de transitie hebben gemaakt naar (liminale) legaliteit, blijvende gevoelens van identificatie, solidariteit en saamhorigheid ten aanzien van de ongedocumenteerde migrantengemeenschap.

Aan de ene kant komen deze ervaringen van overlevingsschuld en andere sociale mobiliteitsproblematiek voort uit hun bestendig belichaamde ongedocumenteerde subjectiviteiten, hun mixed-status families en de onevenredige verdeling van rechten binnen hun families, en het migranten narratief van zwoegen en opoffering (*the immigrant narrative of struggle and sacrifice*). Aan de andere kant komen deze ervaringen ook voort uit de sociale controle, sociale druk en processen van politisering binnen de ongedocumenteerde jongerenbeweging en de bredere migrantenbeweging. Ervaringen van overlevingsschuld zijn daarmee ook te wijten aan het onderdeel zijn van een beweging die mensen vertelt dat ze zich schuldig *moeten* voelen. Als een gevolg hiervan zijn er zelfs ongedocumenteerde jongeren die zich niet eens hebben aangemeld voor DACA of Amerikaans staatsburgerschap. Ook geven veel activisten die wel DACA of burgerschapsrechten hebben verkregen, en daarmee onderdeel zijn geworden van de middenklasse, aan dat ze significante delen van hun inkomen, middelen, tijd en energie aan andere ongedocumenteerde migranten besteden. Op deze manier werkt de beweging dus ook als een beperking voor de sociale mobiliteitskansen van (ongedocumenteerde) jongeren die actief zijn binnen de beweging.

Door de kwalitatieve (etnografische) conceptualisering en bestudering van sociale mobiliteit, draagt deze dissertatie bij aan de sociaalwetenschappelijke literatuur over de subjectieve ervaring van sociale mobiliteit. In plaats van de veel voorkomende kwantitatieve focus op beroeps- of economische mobiliteit, met de bijbehorende assumptie dat sociale mobiliteit onmiskenbaar ervaren wordt als iets positiefs, richt dit onderzoek zich op de wijze waarop mensen zelf hun sociale mobiliteit ervaren. Als mensen zelf hun levensloop definiëren als sociale mobiliteit of aangeven een bepaald onderscheid of persoonlijke groei te ervaren ten aanzien van hun ouders, opvoeding of achtergrond, dan past dat binnen de in deze dissertatie gehanteerde definitie van sociale mobiliteit.

Concluderend, enerzijds is de ongedocumenteerde jongerenbeweging heel succesvol geweest in het gebruikmaken van emotiewerk om gestigmatiseerde en gemarginaliseerde jongeren te transformeren tot zelfverzekerde personen met bekrachtigde subjectiviteiten en een sterk gevoel van persoonlijke en politieke agency. Anderzijds heeft het politieke succes van de beweging ook zijn schaduwkanten. Het Dreamer narratief en de collectieve identiteit van de Dreamers heeft niet alleen

bijgedragen aan een onderscheid tussen de zogenaamde “goede” en “slechte” migrant, maar DACA heeft ook tot hogere detentie- en deportatie aantallen geleid. Dit resulteerde bij activisten die gebruikmaken van DACA in gevoelens van overlevingsschuld en leidde er mede toe dat zij zich nu sterk inzetten voor alle 11 miljoen ongedocumenteerde migranten in de Verenigde Staten.

Deze dissertatie benadert het politieke succes van de ongedocumenteerde jongerenbeweging op twee manieren. De eerste is een meer instrumentele benadering van politiek succes. Deze benadrukt dat de beweging succesvol is omdat ongedocumenteerde activisten strategisch gebruik maakten van het narratief en de collectieve identiteit van de geassimileerde Dreamer. Dit zorgde ervoor dat zij beschouwd werden als een politiek legitieme groep en konden zij politieke successen als DACA behalen en stijgen op de sociale mobiliteitsladder. De tweede benadering van politiek succes benadrukt dat de beweging succesvol is in het produceren van emotionele rituelen en counter-hegemoniale discoursen die het mogelijk maken voor ongedocumenteerde jongeren om door een emotioneel en cognitief transformatieproces te gaan. Een emancipatieproces waarbij hun subjectiviteiten positief hervormd en bekrachtigd worden, hun persoonlijke schaamte getransformeerd wordt tot persoonlijke trots, en zij hun politieke agency als ongedocumenteerd en onbevreesd ervaren.

5'0

5'0

